
EGYHÁZI ÉLET - HÍREK

Egyházi Képviselő Tanács

1994. november 17-én tartotta a 4. negyedévi rendes ülését, melyen a decemberben tartandó Főtanács anyagát készítette elő. Az ülésen megtárgyalt jelentések és bizottsági jegyzőkönyvek: dr. Kovács Lajos püspök haláláról és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről, a május 17. és december 14. között elnököleg elintézett adminisztratív és gazdasági ügyekről, Misszió, Lelkészképesítő, Énekvezérképesítő Bizottságok jegyzőkönyveiről, a kolozsvári és székelykeresztúri unitárius gimnáziumok működéséről, Kedei Mózes székelyudvarhelyi lelkész angliai tanulmányútjáról, az Unitárius Nők Országos Szövetségének évi tevékenységéről, a Dávid Ferenc Országos Ifjúsági Egylet 4. konferenciájáról, az IARF kolozsvári teológiai konferenciájáról, a Zsil-völgyi unitárius tanulók nyári táboroztatásáról. Az E.K. Tanács foglalkozott a botfalusi leányegyházközösségnek társegyházközösséggé való nyilvánításával, valamint a magyarszentbenedeki és bethlenszentmiklósi egyházközösségnek a kolozs-tordai egyházkörből a maros-küküllői egyházkörbe való csatolásával. Végül az E.K. Tanács megállapította az egyházi központ 1995. évi költségvetését.

Egyházi Főtanács

1994. december 2-3. napjain tartotta rendes ülését. Egyházi ének után imát mondott Kolcsár Sándor közügyigazgató, majd Gálfalvi Sándor főgondnok megnyitó beszéde után a Főtanács a következő ügyeket tárgyalta meg: egyházközi választások eredménye, tiszteletbeli címek adományozása, jelentések: püspöki, E.K. Tanács, Nyugdíjpénztár, a kolozsvári és székelykeresztúri unitárius gimnáziumok működése, az Unitárius Nők Országos Szövetségének a tevékenysége, a Dávid Ferenc Egylet tevékenysége, a Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tevékenysége, az Unitárius Világszövetség - IARF - kolozsvári konferenciája; előterjesztés dr. Kovács Lajos püspök haláláról és az E.K. Tanács határozatáról a püspöki állás betöltése tárgyában, előterjesztés a botfalusi leányegyházközösség társegyházközösséggé nyilvánítására Sepsiszentkirállyal, előterjesztés a bethlenszentmiklósi és magyarszentbenedeki egyházközösségeknek a kolozs-tordai egyházkörből a maros-küküllői egyházkörbe való csatolása tárgyában, előterjesztés a sepsiszentgyörgyi egyházkör nevének megváltoztatásáról, előterjesztés Incze Kornél visszavétele és lelkeszi alkalmazása tárgyában, beszámoló a magyar egyházak elöljárói értekezletének tevékenységéről, az egyházi központ és Nyugdíjpénztár zárszámadása, az egyházi központ és Nyugdíjpénztár 1995. évi költségvetése.

A választásokkal kapcsolatban Főtanács az E.K. Tanács javaslatára eltekintve a tárgysorozatba felvett E.K. tanácsi és bizottsági tagok választásától és a jelenlegi tagok megbízatását, illetve választási ciklusát kiterjeszti az új Szervezeti Törvény kidolgozásáig, illetve a Főtanács általi jóváhagyásig és életbelépésig. A Főtanács Jenei Dezső főgondnok tisztségéről való lemondását nem fogadta el és felkérte főgondnok afiát, hogy vállalja tisztsége betöltését az új Szervezeti Törvény jóváhagyásáig. Jenei Dezső afia a Főtanács határozatát tudomásul vette. Végül a megüresedett püspöki állást teljes egyhangúsággal a Főtanács dr. Erdő János egyházi főjegyzővel töltötte be. A Főtanácsi Bizottság általános jelentése és a jövő évi Főtanácsi Bizottság tagjainak kijelölése után a Főtanács ülése véget ért: dr. Erdő János bezárója után Máthé Sándor esperes mondott imát.

December 2-án este az Unitárius Egyház dísztermében Főtanácsi istentiszteletet tartottunk, amelyen a lelkészi szolgálatot Rázmány Csaba alsóboldogfalvi lelkész végezte. A Főtanácsot közebed követte a Teológiai Intézet konviktusában, ahol a hagyományos Berde-serleggel Szabó László maros-küküllői egyházköri felügyelő gondnok mondott beszédet.

Lelkészi értekezletek

A 3. évnegyedi lelkészi értekezleteket október 11-13. napjaiban tartották meg a komjászegyi, marosvásárhelyi, székelykeresztúri, székelyudvarhelyi egyházközségben és a kovásznai szörványban. Az értekező tárgyat képezte: Máthé Sándor esperes: "A szenvedés problematikája" című előadása és Leon Hopper az Amerikai Unitárius Univerzalista Lelkészek Segélyszervezete elnökének a megbeszélése a testvérgyülekezetekkel kapcsolatos kérdésekről. A lelkészi értekezletek még foglalkoztak időszerű köri adminisztratív kérdésekkel. A lelkészi értekezletek istentisztelettel fejeződtek be.

Lelkésznevelés

A Teológiai Intézet tanévnyitó istentiszteletét október 2-án tartották meg; az istentiszteleten dr. Erdő János főjegyző végezte a szószéki szolgálatot.

December 20-án lelkészképesítő vizsgát tett Szentgyörgyi Sándor gyakorló segédlelkész.

Az E.K. Tanács engedélyével Sándor Szilárd szakvizsgázott hallgató gyakorló segédlelkészi minőségben az "Eliot" unitárius egyházközségben Kirkwood (Ma.) végez önképző gyakorlatot az 1994/1995. tanévben.

Léta Sándor petrozsényi lelkész az 1994/1995. tanévben az amerikai Berkeley Star King Unitárius Teológiai Intézetben folytat továbbképző tanulmányokat.

Kovács István teológiai professzor az 1994/1995. tanévben a Chicagói Meadville/Lombard Unitárius Teológiai Intézetben folytat tanulmányokat.

A teológiai hallgatók karácsonykor legációk szolgálatokat végeztek.

Énekvezérképzés

Énekvezér képesítő vizsgát tettek 1994. október 27-én: Kelemen Csongor csíkszeredai, Sánta József szentgericei és Soós Éva olthévi egyháztagok.

Személyi változások

Gyakorló segédlelkészi megbízást kaptak 1994. október 1-től: Kiss László a lupény-vulkáni, Mezei Csaba a petrozsényi, Kelemen Szabolcs a székelykálai és Kozma Albert a marosvásárhelyi egyházközségbe.

Nyitrai Csongor ádamosi lelkész meghívás alapján kinevezést nyert az 1994. október 1-től a kobátfalvi egyházközségbe.

Nyugalomba vonult Gál Jenő nagyajtai lelkész 1994. október 1-től. Magyarzsákodon született 1926. február 23-án. Teológiai tanulmányait 1946-1950 között az Unitárius Teológiai Akadémián és a Protestáns Teológiai Intézetben végezte. 1950-től nyugalombavonulásáig mint püspöki titkár, csokfalvi és nagyajtai lelkész szolgálta hűséggel egyházunkat. Lelkészi tevékenysége mellett különböző egyházköri és egyházi tisztségeket töltött be. Életére Isten áldását kérjük.

● Török István olthévízi lelkészt 1994. október 2-án iktatták be hivatalába. A beiktatást Máthé Sándor esperes végezte.

● A kobátfalvi egyházközség új lelkészét, Nyitrai Csongort 1994. december 27-én iktatták be. A beiktatási szertartást Báró József esperes végezte.

● Iskolanévadó ünnepélyt tartottak Oklándon 1994. november 5-én. A helybeli iskola a "Kelemen Imre Általános Iskola" nevet vette fel. Az istentiszteleten a szószéki szolgálatot Bencző Dénes esperes végezte; az egyházi központ részéről Farkas Dénes mondott köszöntő beszédet. Az istentiszteletet követően emléktáblát helyeztek el az iskolán.

● Dávid Ferenc emlékünnepelelyt tartottak a teológiai hallgatók a kolozsvári belvárosi egyházközség templomában. Az istentiszteleten Krizbai Béla és Józsa Lajos V. éves hallgatók szolgáltak.

● A kolozsvári Dávid Ferenc Egylet október 23., november 20. és december 11-én tartott felolvasó ülésein az alábbi előadások szerepeltek: dr. Gaál György: Kővári László és Kolozsvár; dr. Tapolyay Mihály: Van-e a családnak jövője, van-e jövő család nélkül?; Egyed Emese: "Szívem, békével élj!". A felolvasó ülés műsorát zeneszámok és szavaltatok egészítették ki.

● A Magyarországi Unitárius Egyház és a Teológiai Intézet 1994. október 14-15-én teológiai konferenciát rendezett Budapesten "Korunk unitarizmusának kérdései" címen. A konferencián a következő előadások hangzottak el: dr. Somogyi László: Az Ószövetség istenhite; dr. Sztankóczy Zoltán: Jézus istenhite; Imago Dei, mint a keresztény erkölcs alapja, előadó Orbókné Szent-Iványi Ilona; Nyitrai Levente: Az eredendő bűn helye; dr. Szabó Árpád: Istenre vonatkozó jelzők; dr. Rezi Elek: A rossz problematikájának teológiai értelmezése. Az előadásokat koreferátumok egészítették ki. A konferenciát Bencze Márton püspök-helyettes áhítata nyitotta meg.

● A Magyarországi Unitárius Egyház 1994. november 12-13. napjain Zsinati Főtanácsi Ülést tartott, melynek tárgysorozatán az eltelt hat éves ciklusról (1988-1994) szóló jelentések, Szervezeti Törvény, kinevezési és választási, fegyelmi, nyugdíj és teológiai intézet szabályzata szerepelt. A választások során Bencze Márton főjegyző-püspökhelyettest püspökké, dr. Murvai Sámuel afiát főgondnokokká és Orbókné Szent-Iványi Ilona lelkészt főjegyzőnek választották.

Az istentiszteletet Nyitrai Levente kocsordi lelkész végezte. A Magyarországi Unitárius Egyház tisztségviselőire Isten áldását kérjük.

KÖNYVSZEMLE

Romániai Magyar Irodalmi Lexikon Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés. III. kötet. Kh-M. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1994. 712 l.

A Kriterion Könyvkiadó, de mondhatni az egész romániai magyar könyvkiadás történetének két legnagyobb vállalkozása az Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár és a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon. Amaz Szabó T. Attila egyéni gyűjtőmunkájára alapul, s csak rendre vált közösségi alkotássá. 1975-1984 között megjelent első négy kötete. Aztán a diktatúra leállította a folytatást. A tanítványmunkatársak azonban rendszeresen tovább dolgoztak, úgyhogy 1989 után a budapesti Akadémiai Könyvkiadóval társult Kriterion már kihozta az V. és VI. kötetet, a továbbiak összeállítása, megjelentetése is folyamatban van.

A Romániai Magyar Irodalmi Lexikon helyzete nem ilyen szerencsés. Ez is egy ember, a közíró Balogh Edgár kezdeményezéséből bontakozott ki, de eleve a csoportos munkára épült. 1968-tól egy tizenegy tagú szerkesztőbizottság kezdte el a tervezést, anyaggyűjtést. Rendre jóformán minden tollforgatót bevontak a munkatársak körébe. Az 1970-es évek közepére összeállt első kötet 1981-ig kellett, hogy várjon, amíg többszöri cenzúrázás, törlések és kiegészítések után sajtó alá kerülhetett. Őt szerkesztő már nem érthette meg a kötet elkészültét. A megjelenés adta lendülettel aránylag hamar, 1983 decemberére nyomdakész lett a másik kötet kézírata. De akkorra már a politikai viszonyok lehetetlenné tették - akár kompromisszumok árán is - egy ilyen természetű mű sajtó alá bocsátását. Hiszen mi sem bizonyítja jobban egy, a hatalom által legszívesebben letagadott hatalom nemzetiség létét, életerejét, mint egy szótörténeti tár vagy egy lexikon. Így a második kötet csak az 1989-es fordulat után kerülhetett sajtó alá, s 1991-re jelent meg. Jócskán magán viselte az 1980-as évek hivatalos elvárásait: a szócikkek úgy íródtak, hogy lehetőleg ne okozzanak gondot a cenzúrázásnál. Az egyházi személyiségek és a külföldre távozottak pótlólagos beiktatása sem mindig sikerült. De így is eléggé átfogónak tekinthető ez a kötet.

A most, 1994 decemberében megjelent harmadik kötet közel fele (a K betűs címszavak) még a második kötet számára készültek, úgyhogy csak az L és M betűs címszavakat kellett megírni. Ezek jóformán teljesen a még mindig aktív Balogh Edgár és a nyomába lépő Dávid Gyula szervezőmunkáját, illetve tollát dicsérik. A szerkesztőség ugyanis nagyrészt felbomlott. Sokan meghaltak, mások végleg külföldre távoztak. A tulajdonképpeni szerkesztőbizottságban már csak négy aktív Romániában élő tag maradt. Rajtuk kívül még 27 szakszerkesztőt, 14 helyi szerkesztőt és 43 munkatársat sorol fel a kötet. De ezek közül is sokan alig tettek többet, mint néhány szócikk anyagát gyűjtötték össze.

A harmadik kötet így is meghozza a mennyiségi és minőségi ugrást. Szócikkeinek többsége eleve teljességre, szókimondásra törekszik, nincs tekintettel semmilyen korlátozásra. Ennek eredményeként megnő a címszavak száma. Felbukkanak olyan egykori ellenzéki csoportosulások, kiadványok, mint a Limes kör (1985-86) vagy a Kiáltó Szó (1988). Az eddigi irodalmi súlypont pedig jócskán eltolódik a közéletiség felé. Főleg ami az 1989 utáni korszakot illeti. Különböző nemzetiségi intézmények, pártok, még az egykori Magyar Autonóm Tartomány is szócikket kap. Az adatszerűség szempontjából ez hasznos. Ami azonban az 1990-1992-es fejleményeket, lapalapításokat, szerveződésekkel, a kissé kritikusabb válogatás hasznos lett volna. Ugyanígy sok személyi címszó is jóformán csak az indulást, az ígéretteljes megszólalást regisztrálja. A következő kötetek esetében valamilyen teljesítmény-kritériumot kell majd felállítani.